

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre rozvoj

2012/2289(INI)

27.2.2013

NÁVRH SPRÁVY

o miléniových rozvojových cieľoch – vymedzenie rámca na obdobie po roku
2015
(2012/2289(INI))

Výbor pre rozvoj

Spravodajca : Filip Kaczmarek

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	11

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o miléniových rozvojových cieľoch – vymedzenie rámca po roku 2015

(2012/2289(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Miléniovú deklaráciu Organizácie Spojených národov z 8. septembra 2000,
- so zreteľom na vyhlásenie a akčný plán, ktoré boli prijaté na Fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci v decembri 2011 v Pusane,
- so zreteľom na istanbulský akčný program pre najmenej rozvinuté krajiny na desaťročie 2011 – 2020,
- so zreteľom na správu Rozvojového programu Organizácie Spojených národov (UNDP) o ľudskom rozvoji za rok 2011,
- so zreteľom na záverečné vyhlásenie prijaté na konferencii OSN o trvalo udržateľnom rozvoji (Rio+20), ktorá sa konala 20. – 22. júna 2012 v Riu de Janeiro v Brazílii,
- so zreteľom na úsilie systémovej pracovnej skupiny OSN pre rozvojovú agendu OSN po roku 2015, ktorú spoločne vedú útvar OSN pre hospodárske a sociálne veci (UN DESA) a UNDP za podpory všetkých agentúr OSN a na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami,
- so zreteľom na prácu skupiny na vysokej úrovni pre rozvojovú agendu OSN po roku 2015 tvorenú významnými osobnosťami pod záštitou generálneho tajomníka OSN,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. apríla 2005 s názvom Koherencia politiky pre rozvoj (COM(2005)0134),
- so zreteľom na Európsku správu o rozvoji z 19. septembra 2008 s názvom Miléniové rozvojové ciele na polceste: kde sa nachádzame a kam sa potrebujeme dostať?,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 21. apríla 2010 s názvom Dvanásťbodový akčný plán EÚ na podporu rozvojových cieľov tisícročia (COM(2010)0159),
- so zreteľom na Európsky konsenzus o rozvoji¹ a na Kódex správania EÚ v oblasti komplementárnosti a rozdelenia práce v rozvojovej politike²,
- so zreteľom na článok 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý opätovne potvrdzuje, že EÚ zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami s prihliadnutím na všetky svoje ciele,

¹ Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

² Závery Rady 9558/07, 15.5.2007.

- so zreteľom na článok 208 ZFEÚ, ktorý stanovuje, že „Únia zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní politik, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny”,
- so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje nástroj partnerstva pre spoluprácu s tretími krajinami (COM(2011)0843, SEC(2011)1475, SEC(2011)1476),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. júla 2011 s názvom Rozpočet stratégie Európa 2020 (COM(2011)0500) a na pracovný dokument Komisie z toho istého dňa s názvom Rozpočet pre stratégiu Európa 2020: súčasný systém financovania, výzvy, ktoré pred nami stoja, výsledky konzultácií so zainteresovanými stranami a rôzne možnosti týkajúce sa hlavných horizontálnych a odvetvových otázok (SEC(2011)0868),
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade zo 7. decembra 2011 s názvom Globálna Európa: nový prístup k financovaniu vonkajšej činnosti EÚ (COM(2011)0865),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. decembra 2011 s názvom Príprava viacročného finančného rámca týkajúceho sa financovania spolupráce EÚ s africkými, karibskými a tichomorskými štátmi a zámorskými krajinami a teritóriami na obdobie 2014 – 2020 (COM(2011)0837),
- so zreteľom na závery Rady o podpore EÚ pre udržateľné zmeny v spoločnostiach v procese transformácie (3218. zasadnutie Rady pre zahraničné veci, ktoré sa konalo 31. januára 2013),
- so zreteľom na závery Rady s názvom Zvyšovanie vplyvu rozvojovej politiky EÚ: program zmien (3166. zasadnutie Rady pre zahraničné veci, ktoré sa konalo 14. mája 2012),
- so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce (COM(2011)0840), predložený Komisiou 7. decembra 2011,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Korene demokracie a trvalo udržateľného rozvoja: spolupráca Európy s občianskou spoločnosťou v oblasti vonkajších vzťahov (COM(2012)0492) z 12. septembra 2012,
- so zreteľom na verejné konzultácie Komisie týkajúce sa prípravy pozície EÚ na tému Smerovanie k rozvojovému rámcu po roku 2015¹, ktoré trvali od 15. júna 2012 do 15. septembra 2012 a boli otvorené pre všetky zainteresované strany, jednotlivcov, organizácie (vládne/mimovládne, parlamentné a akademické organizácie, ako aj organizácie zo súkromného sektora atď.) a krajiny,
- so zreteľom na iniciatívnu správu z 19. mája 2010 o pokroku pri dosahovaní rozvojových cieľov tisícročia: hodnotenie v polovici obdobia v rámci prípravy zasadnutia OSN na

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/what/millennium-development-goals/index_en.htm.

vysokej úrovni, ktoré sa uskutočnia v septembri 2010,

- so zreteľom na štúdiu z januára 2013 s názvom Miléniové rozvojové ciele po roku 2015 – výrazná angažovanosť EÚ,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0000/2013),
- A. keďže dva roky pred uplynutím lehoty na dosiahnutie miléniových rozvojových cieľov v roku 2015 bol zaznamenaný výrazný pokrok;
- B. keďže celosvetové problémy – hlad, nezodpovedajúce a nezabezpečené hygienické podmienky, nepostačujúca úroveň základného vzdelávania a nerovnosť medzi ženami a mužmi – pretrvávajú;
- C. keďže podľa prognóz bude v roku 2015 viac ako 600 miliónov ľudí ešte stále používať neupravené vodné zdroje a jedna miliarda ľudí bude žiť z menej ako 1,25 USD na deň;
- D. keďže dosiahnutie miléniových rozvojových cieľov pred stanovenou lehotou bude do značnej miery závisieť od naplnenia globálneho partnerstva pre rozvoj a keďže EÚ a jej členské štáty by nemali dopustiť, aby súčasná hospodárska a finančná kríza narušila dosiahnutý pokrok;
- E. keďže článok 208 ZFEÚ stanovuje, že obmedzovanie chudoby a v dlhodobom horizonte jej odstránenie je hlavným cieľom rozvojovej politiky EÚ;
- F. keďže OSN úzko a inkluzívne spolupracuje so všetkými zainteresovanými stranami, aby využila podnety, ktoré priniesli miléniové rozvojové ciele, a pokračovala v ambicióznej rozvojovej agende po roku 2015, ktorá by mala byť založená na kvalitnejšej pomoci, lepšej koordinácii a dodržiavaní zásad súdržnosti politik;
- G. keďže žiadny nestabilný či konfliktom postihnutý štát nespĺnil ani jediný z miléniových rozvojových cieľov¹;
- H. keďže nepokoj a nedostatok bezpečia, demokracie a politickej stability spolu s korupciou bránia chudobným krajinám využiť ich rozvojový potenciál;
- I. keďže pri preskúmaní miléniových rozvojových cieľov by sa nemala opomenúť situácia v krajinách so strednými príjmami;

I. Miléniové rozvojové ciele a nové výzvy

1. zdôrazňuje, že globálna situácia sa v poslednom desaťročí dramaticky zmenila rovnako ako aj povaha chudoby, pričom nerovnosť sa pri jej odstraňovaní stala hlavným

¹ OECD et al, 2011, 'Conflict, fragility and armed violence are major factors preventing the achievement of the MDGs' (Konflikt, nestabilita a ozbrojené násilie sú hlavnými faktormi, ktoré bránia dosiahnutiu miléniových rozvojových cieľov).

problémom;

2. poukazuje na to, že niektoré rozvojové krajiny sa stali darcami, kým iné sa stále stretávajú s vysokou mierou nerovnosti; upozorňuje na to, že napríklad zmena klímy, potravinová neistota, migrácia, nezamestnanosť, demografické zmeny, obmedzené zdroje, neudržateľný rast a finančná a hospodárska kríza predstavujú komplexné a prepojené problémy;
3. žiada EÚ, aby prijala spoločnú a účinnú pozíciu k zásadám a cieľom, ktoré by mali byť súčasťou nového rozvojového rámca na obdobie po roku 2015; poukazuje zároveň na to, že tento rámec musí mať všeobecný a globálny charakter, pričom musí podporovať prosperitu a blahobyt pre všetkých a priamo a aktívne zapájať rozvojové krajiny do svojho vytvárania;

II. Odstránenie chudoby

4. naliehavo žiada, aby odstránenie chudoby a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja boli rozhodujúce globálne priority pre rozvojovú agendu po roku 2015;
5. požaduje nový prístup k odstráneniu chudoby, ktorý bude zohľadňovať význam inkluzívneho rastu, environmentálnej udržateľnosti, ľudských práv a dobrej správy vecí verejných;
6. požaduje v tejto súvislosti širšie vymedzenie chudoby, než len na základe hrubého domáceho produktu (HDP);

Zdravie a vzdelávanie

7. pripomína, že zdravie a vzdelávanie sú kľúčovými hnacími silami, pokiaľ ide o odstránenie chudoby a hospodársky rast;
8. zdôrazňuje, že všeobecne dostupná zdravotná starostlivosť a kvalitné vzdelávanie by sa mali považovať za hlavné ciele agendy po roku 2015;

III. Dobrá správa vecí verejných

9. zdôrazňuje, že rámec pre trvalo udržateľný rozvoj po roku 2015 vyžaduje dodržiavanie zásad demokratickej správy, účinné, transparentné a zodpovedné inštitúcie na všetkých úrovniach a skutočne fungujúcu a posilnenú občiansku spoločnosť;
10. poukazuje na to, že orgány na všetkých úrovniach hrajú kľúčovú úlohu v agende trvalo udržateľného rozvoja, pretože sa zúčastňujú na politických debatách, berú vlády na zodpovednosť a stavajú na zásade vlastnej zodpovednosti;
11. naliehavo žiada medzinárodné spoločenstvo, aby venovalo osobitnú pozornosť vytvoreniu prostredia, ktoré by organizáciám občianskej spoločnosti umožnilo hrať náležitú úlohu v rámci na obdobie po roku 2015;

Prístup založený na ľudských právach

12. požaduje, aby zásady v oblasti ľudských práv boli oporou rámca na obdobie po roku 2015, ktorý musí riešiť najmä otázky nerovnosti a diskriminácie, účasti a posilnenia postavenia marginalizovaných a znevýhodnených skupín;
13. nabáda EÚ, aby podporovala rozvojové krajiny pri upevňovaní ich politickej vôle a zvyšovaní úsilia o zlepšenie miery uplatňovania právnych nástrojov v oblasti ľudských práv;

Mier, bezpečnosť a rozvoj

14. zdôrazňuje, že ozbrojené konflikty a situácie po ich skončení patria k hlavným prekážkam rozvoja a obmedzovania chudoby;
15. v tejto súvislosti požaduje, aby sa budovanie kapacít v konfliktoch postihnutých a nestabilných štátoch stanovilo ako priorita;

IV. Environmentálna udržateľnosť

16. vyzýva EÚ, aby inkluzívne a transparentne prispela k posilneniu súladu medzi cieľmi trvalo udržateľného rozvoja a rozvojovými cieľmi po roku 2015;
17. zdôrazňuje, že konečným výsledkom by mala byť jedna rozvojová agenda, aby nedochádzalo k zdvojovaniu úsilia a zdrojov;
18. uznáva neoddeliteľné prepojenie medzi energiou, vodou, udržateľným využívaním pôdy, efektívnym využívaním prírodných zdrojov, ochranou morského prostredia a biodiverzity, odlesňovaním a zmierňovaním zmeny klímy v rámci boja proti chudobe;
19. poukazuje na to, že podpora všeobecného prístupu k vode a moderných, spoľahlivých, finančne dostupných, ekologických a udržateľných energetických služieb pre všetkých je kľúčovou hnacou silou, pokiaľ ide o odstránenie chudoby a inkluzívny rast;

V. Smerovanie k pozícii EÚ týkajúcej sa rozvojového rámca po roku 2015

Financovanie miléniových rozvojových cieľov po roku 2015

20. pripomína záväzok vyčleniť do roku 2015 0,7 % hrubého národného dôchodku (HND) na oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA); zdôrazňuje, že táto úroveň by sa v budúcom rámci mala prinajmenšom zachovať;
21. vyzýva Komisiu, aby podporila diskusie so všetkými zainteresovanými stranami na tému mechanizmov financovania s cieľom pokryť finančné potreby v rozvojovom prostredí po roku 2015;

Inovatívne mechanizmy financovania

22. domnieva sa, že inovatívne zdroje financovania a nové partnerstvá budú hrať kľúčovú úlohu v novom rozvojovom prostredí;
23. poukazuje na to, že EÚ by mala podporovať integrovaný a doplnkový prístup k

financovaníu, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev;

24. vyzýva EÚ, aby postupne zvyšovala pozornosť venovanú financovaníu rozvoja mimo ODA;
25. vyzýva EÚ, aby zlepšila a naďalej rozvíjala kombinované pôžičky a granty s cieľom posilniť finančné zdroje určené na rozvoj, a to na základe harmonizovaných stratégií znižovania chudoby a so zameraním na ne;

Zvyšovanie domácich príjmov prostredníctvom účinného zdaňovania a boja proti korupcii

26. vyzýva EÚ, aby naďalej podporovala rozvojové krajiny pri zavádzaní účinnej fiškálnej politiky a zlepšovaní zručností a kvalifikácií ich správ s cieľom bojovať proti nezákonným finančným tokom, daňovým únikom a podvodom;
27. zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť transparentnosť pri vykazovaní ziskov a daní, ktoré podniky platia, najmä pokiaľ sa podieľajú na ťažbe prírodných zdrojov;

Mechanizmy monitorovania a ukazovatele

28. kladie dôraz na to, že je naliehavo potrebné začať uplatňovať vhodnú kombináciu kvantitatívnych a kvalitatívnych meraní v oblasti rozvoja;
29. poukazuje na to, že na prekonanie nových výziev je potrebný nový súbor ukazovateľov iných ako HNP, ktoré by mali zahŕňať index ľudského rozvoja, podiel chudobných, index rozdielu medzi chudobnými a bohatými a Giniho koeficient;
30. poukazuje na to, že jasné a merateľné ukazovatele majú rozhodujúci význam pre monitorovanie a informovanie o dosiahnutom pokroku, napríklad pokiaľ ide o odstránenie chudoby a hospodársky a sociálny rozvoj, a mali by zahŕňať rodovú rovnosť, zdravotné postihnutie, migráciu a štatút menšiny;

Súkromný sektor

31. vyzýva rozvojové krajiny, aby zaviedli skutočný obchodný regulačný rámec zameraný na kódex správania podnikov, dodržiavanie ľudských práv a ochranu životného prostredia;
32. zdôrazňuje, že hoci súkromný sektor hrá v hospodárstve rozhodujúcu úlohu, za poskytovanie základných služieb občanom nesie hlavnú zodpovednosť štát;
33. kladie dôraz na to, že aktéri verejného a súkromného sektora musia nájsť nové spôsoby, ako skombinovať svoje záujmy, schopnosti a úsilie s cieľom prispieť k naplneniu agendy po roku 2015;
34. zdôrazňuje, že hospodársky rast by mal prispievať k vytváraniu pracovných miest; požaduje vytvorenie mechanizmu sociálnej ochrany v rozvojových krajinách;

Súdržnosť politik v záujme rozvoja a koordinácia darcov

35. vyzýva EÚ, aby naďalej venovala osobitnú pozornosť jasným prepojeniam medzi súdržnosťou politík v záujme rozvoja a miléniovými rozvojovými cieľmi po roku 2015, a to najmä v týchto prioritných oblastiach obchod a financie, zmena klímy, poľnohospodárstvo, potravinová bezpečnosť, migrácia, energia, mierová a bezpečnostná politika;
36. poukazuje na to, že súdržnosť politík v záujme rozvoja môže dosiahnuť reálne a účinné výsledky len prostredníctvom spoločného úsilia a aktívneho zapojenia vyspelých a rozvojových krajín, rýchlo sa rozvíjajúcich krajín a medzinárodných organizácií;
37. kladie dôraz na to, že budúci rozvojový rámec by mal obsahovať odkaz na koncepciu účinnosti rozvoja;
38. naliehavo žiada EÚ, aby pôsobila ako hnacia sila a v rámci rozvojového procesu inkluzívnym a transparentným spôsobom zabezpečila komplementárnosť a rozdelenie práce;

Komplexné usmernenia pre rozvojový rámec na obdobie po roku 2015

39. pri vymedzovaní jednotnej pozície EÚ v súvislosti s rokovaniami o novom rozvojovom rámci by sa mali zohľadňovať tieto zásady:
 - a. štruktúra rozvojovej agendy na obdobie po roku 2015 by mala odrážať nové skutočnosti na celosvetovej a národnej úrovni;
 - b. budúca agenda by mala byť ambiciózna, viacrozmerná a flexibilná, mala by mať globálny charakter a ciele prispôsobené každej rozvojovej krajine, pričom tieto ciele by mali byť jednoduché, stručne definované, zamerané na konkrétne opatrenia a malo by sa o nich ľahko informovať, pričom by sa mal stanoviť len obmedzený počet konkrétnych úloh a merateľných cieľov;
 - c. je nevyhnutné dodržiavať zásady vzájomnej zodpovednosti, demokracie, ľudských práv, zodpovednosti, dobrej správy vecí verejných, právneho štátu, rovnosti a spravodlivosti a rodovej rovnosti;
 - d. na úspech budúcich cieľov môže mať vplyv schopnosť rozvojových krajín zvýšiť životnú úroveň najzraniteľnejších ľudí nad hranicu chudoby, bojovať proti nerovnosti a zároveň presadzovať zásady ľudských práv;
 - e. je nevyhnutné zmobilizovať v záujme rozvoja všetky možné finančné zdroje a inovatívne mechanizmy financovania, pričom treba venovať osobitnú pozornosť: i) boju proti korupcii, daňovým rajom a daňovým únikom; ii) povinnostiam rýchlo sa rozvíjajúcich krajín v rámci rozvojovej agendy; iii) zlepšovaniu mechanizmov monitorovania; a iv) súdržnosti politík v záujme rozvoja;
 - f. vzhľadom na meniacu sa povahu chudoby a vplyv domácich politík v globálnom kontexte bude súdržnosť politík v záujme rozvoja pre úspech budúceho rámca absolútne rozhodujúca;

40. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládám a parlamentom členských štátov a generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Miléniové rozvojové ciele – úspechy a nové výzvy

V septembri 2000 prijala OSN Miléniovú deklaráciu a následne stanovila konkrétne, časovo ohraničené ciele, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2015.

V rámci plnenia miléniových rozvojových cieľov sa zaznamenal značný pokrok: dosiahol sa cieľ obmedziť extrémnu chudobu o polovicu, ako aj cieľ znížiť na polovicu podiel ľudí bez spoľahlivého prístupu k lepším zdrojom pitnej vody a zlepšili sa podmienky viac než 200 miliónov ľudí žijúcich v chudobných štvrtiach. Boli sme svedkami čoraz rýchlejšieho pokroku pri znižovaní úmrtnosti detí a matiek. Pokrok sa dosiahol aj pri plnení cieľa zlepšiť prístup k základnému vzdelaniu. Celkovo boli miléniové rozvojové ciele úspechom na politickej úrovni a poskytli základ pre mobilizáciu politickej činnosti a verejnej mienky, pokiaľ ide o otázky rozvoja.

Napriek tomu zostáva dva roky pred uplynutím lehoty ešte veľa práce. Ľudia vo svete naďalej trpia chudobou, hladom, nerovnosťou a nedostatkom bezpečnosti. Odhaduje sa, že 1,3 miliardy ľudí stále žije v extrémnej chudobe a v súvislosti s dosiahnutím miléniových rozvojových cieľov pretrvávajú mnohé výzvy.

Prečo potrebujeme tento dokument?

OSN tento rok preskúma pokrok dosiahnutý v oblasti súčasných miléniových rozvojových cieľov a začne sa zameriavať na rozvojový rámec na obdobie po roku 2015.

Spravodajca sa domnieva, že EÚ sa musí do tejto debaty plne zapojiť a prezentovať koordinovanú pozíciu týkajúcu sa konkrétnych opatrení nadväzujúcich na konferenciu Rio+20 a prípravného procesu pred septembrovým osobitným podujatím na tému miléniových rozvojových cieľov.

Cieľom tejto správy je prispieť k úsiliu Komisie, ktorá sa chystá prijať oznámenie zlučujúce opatrenia v nadväznosti na konferenciu Rio+20, preskúmanie miléniových rozvojových cieľov a rozvojový rámec na obdobie po roku 2015. Má v úmysle zdôrazniť niektoré podstatné prvky a zásady, ktoré by sa pri vytváraní budúceho ústredného rámca mali zohľadniť.

I. Získané ponaučenia a upravený prístup v náročných globálnych podmienkach

Musíme zohľadniť ponaučenia, ktoré sme získali pri plnení súčasných miléniových rozvojových cieľov, a zároveň mať na mysli, že globálne podmienky sa v poslednom desaťročí dramaticky zmenili: chudoba nabera nové rozmery, rozdiely medzi rozvojovými krajinami sa zvýšili, niektoré krajiny sa stali darcami, kým iné, ktoré sa stretávajú s vysokou mierou nerovnosti, sú naďalej veľmi zraniteľné voči krízovým otrasom (zmena klímy, potravinové krízy, demografické zmeny, utečenci atď.). Tieto výzvy sú prepojené a musia ich spoločne riešiť všetky krajiny.

Rýchlo sa meniace globálne prostredie si vyžaduje komplexný a účinný prístup v rámci rozvojovej politiky EÚ.

II. Prioritné oblasti činnosti: odstránenie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj

Medzi odstránením chudoby a environmentálnou udržateľnosťou je veľmi dôležitá väzba. Chudobu nemožno odstrániť bez toho, aby sa riešili otázky, ako je zmena klímy, zhoršovanie kvality vodných zdrojov a strata biodiverzity, pretože všetky tieto problémy majú negatívny vplyv na najchudobnejšie vrstvy obyvateľstva. Odstránenie chudoby a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja by preto mali byť prioritnými oblasťami nového rámca, aby sa zabezpečil dôstojný život pre všetkých. Keďže odstraňovanie chudoby má navyše viacsmerný charakter, jeho vymedzenie by sa malo rozšíriť a neobmedzovať len na aspekt peňažnej prahovej hodnoty.

Zdravie a vzdelávanie

Ako sa zdôraznilo v záveroch konferencie Rio+20, EÚ by mala zdravie a vzdelanie chápať ako neoddeliteľné súčasti trvalo udržateľného rozvoja a tiež ako kľúčovú hnaciu silu odstraňovania chudoby a hospodárskeho rastu. Dostupnosť kvalitnejšieho stredoškolského vzdelávania by mala viesť k nárastu pracovných príležitostí. Ak máme ďalej odstraňovať problém hladu a zároveň zvyšovať potravinovú bezpečnosť, musíme najprv dosiahnuť cieľ zabezpečenia kľúčových noriem, pokiaľ ide o vzdelávanie, výživu a čistú vodu. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj boju proti neprenosným ochoreniam, ako je rakovina.

III. Dobrá správa vecí verejných

Konferencia Rio+20 dospela k jasnému záveru, že „na dosiahnutie našich cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja potrebujeme na všetkých úrovniach účinné, transparentné, zodpovedné a demokratické inštitúcie“. V novom rámci by sa teda malo odrážať jasné odhodlanie presadzovať demokratickú správu.

Usilovať sa o dosiahnutie tohto cieľa znamená, že parlamenty by mali zohrávať úlohu pri vytváraní zodpovednosti za politiky trvalo udržateľného rozvoja, usporadúvaní politických debát a zavádzaní medzinárodných záväzkov v oblasti rozvoja a politik trvalo udržateľného rozvoja do vnútroštátnych právnych predpisov.

Organizácie občianskej spoločnosti s posilneným postavením sú rozhodujúcou zložkou každého demokratického systému. Tieto spoločnosti hrajú kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o: vymedzovanie a realizovanie politik, podporu spravodlivého a trvalo udržateľného rozvoja, riešenie konfliktov a transparentnosť a zodpovednosť. Pri rokovaní o rámci na obdobie po roku 2015 by EÚ mala výrazne podporovať vytvorenie vhodného prostredia pre organizácie občianskej spoločnosti.

Prístup založený na ľudských právach

Zásady týkajúce sa ľudských práv by vzhľadom na svoju všeobecnosť mali byť podstatou rámca na obdobie po roku 2015. Mali by sa uznať na vnútroštátnej i medzinárodnej úrovni a musí ich dodržiavať nielen verejný, ale aj súkromný sektor.

Mier, bezpečnosť a rozvoj

Ozbrojené konflikty a situácie po ich skončení patria k hlavným prekážkam rozvoja. Jeden a pol miliardy ľudí žije v nestabilných či konfliktom postihnutých štátoch, ktoré nespĺnili ani jediný z miléniových rozvojových cieľov¹. Tieto krajiny si preto vyžadujú osobitnú pozornosť. Pokrok v dosahovaní miléniových rozvojových cieľov sa zastavil v krajinách, ktoré sa vyznačujú výrazným nedostatkom bezpečnosti a značnou zraniteľnosťou. Spravodajca sa domnieva, že v budúcom rozvojovom rámci treba ako prioritu stanoviť schopnosť krajín po skončení konfliktu dosiahnuť akékoľvek ciele, pričom treba mať na pamäti ciele v oblasti upevňovania mieru a budovania štátu, ktoré boli dohodnuté v Pusane.

IV. Environmentálna udržateľnosť

Spravodajca zastáva názor, že treba spojiť tri rozmery trvalo udržateľného rozvoja – hospodársky, sociálny a environmentálny –, pretože tak by sa lepšie zabezpečilo blaho ľudí.

Panuje zrejme všeobecná zhoda, že zmena klímy má vplyv dosiahnutie súčasných a budúcich rozvojových cieľov.

Spravodajca sa domnieva, že v záujme správneho riešenia tejto významnej hrozby by rokovania o zmene klímy v súvislosti s Rámcovým dohovorom OSN o zmene klímy mohli poskytnúť užitočné poznatky, a to pokiaľ ide o zásady spoločnej, ale diferencovanej zodpovednosti².

Spravodajca sa domnieva, že členské štáty OSN by sa mali dôkladne zaoberať otázkou pridelovania zdrojov na zmiernenie zmeny klímy a na adaptáciu na ňu s cieľom zabezpečiť nepretržitý pokrok pri odstraňovaní chudoby. EÚ musí podporovať zblížovanie výsledkov a odporúčaní, ktoré predložila skupina OSN na vysokej úrovni a pracovná skupina OSN v súvislosti s cieľmi v oblasti trvalo udržateľného rozvoja.

EÚ by mala podporovať využívanie stručne definovaných cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a vymedzovanie konkrétnych úloh týkajúcich sa napríklad energie, vody, udržateľného využívania pôdy, efektívneho využívania zdrojov, ochrany morského prostredia a biodiverzity. Ako všetci vieme, voda je základom udržateľnosti rozvoja a priamo súvisí so značnou časťou kľúčových globálnych výziev.

Udržateľné energetické služby prispievajú k odstraňovaniu chudoby, zlepšujú zdravie, zachraňujú životy a poskytujú kľúčový vstup pre výrobu. Energetická bezpečnosť vyžaduje realizovanie stratégií založených na diverzifikácii zdrojov a dopravných ciest, ochrane ekosystémov a prírodných zdrojov, znižovaní hrozby katastrof, integrovanom hospodárení s vodnými zdrojmi, zlepšovaní trhov a infraštruktúr.

¹ OECD et al (2011), Conflict, fragility and armed violence are major factors preventing the achievement of the MDGs (Konflikt, nestabilita a ozbrojené násilie sú hlavnými faktormi, ktoré bránia dosiahnutiu miléniových rozvojových cieľov).

² UNFCCC, článok 3.

V. Smerovanie k pozícii EÚ týkajúcej sa rozvojového rámca po roku 2015

Financie

Vzhľadom na skutočnosť, že nový rámec bude založený predovšetkým na politických kompromisoch, je nevyhnutné, aby sa medzi Komisiou a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami uskutočnili inkluzívne politické diskusie o spôsoboch financovania cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja po roku 2015.

Spravodajca pripomína, že počas Fóra rozvojovej spolupráce OSN v roku 2012 sa jasne zdôraznila potreba väčšej koordinácie rôznych mechanizmov pomoci a darcov. Oficiálna rozvojová pomoc, priame zahraničné investície, obchod, zadlženosť, zmena klímy, transfer technológií, podnikateľské prostredie a politiky týkajúce sa obstarávania v súvislosti s agentúrami pomoci by sa mali zladit' tak, aby podporovali lepší rozvoj.

Inovatívne mechanizmy financovania

Spravodajca sa domnieva, že zmobilizovanie všetkých finančných zdrojov vrátane zdrojov zo súkromného sektora má rozhodujúci význam pre dosiahnutie rozvojových cieľov na obdobie po roku 2015. Finančné zdroje určené na rozvoj môže v tejto súvislosti posilniť ďalšie rozvíjanie kombinovaných pôžičiek a grantov.

Ďalším aspektom, ktorému treba v tomto smere venovať osobitnú pozornosť, je závislosť od pomoci. Je mimoriadne dôležité, aby rozvojové krajiny zaviedli prispôbené fiškálne politiky, ktorých súčasťou budú účinné mechanizmy zdaňovania, s cieľom zachovať rozvoj z dlhodobého hľadiska.

Zvyšovanie domácich príjmov prostredníctvom účinného zdaňovania a boja proti korupcii

Úroveň výberu príjmov v rozvojových krajinách je v súčasnosti v porovnaní s celosvetovým priemerom výrazne nižšia. Z veľkej časti je to spôsobené neúčinnými vnútroštátnymi daňovými systémami a štátnou správou. Problémom sú okrem toho nezákonné finančné toky, ktorých objem je zhruba osemkrát väčší ako oficiálna rozvojová pomoc a o ktoré tieto krajiny každý rok prídu kvôli daňovým únikom a podvodom. Z odhadov vyplýva, že ak by sa tieto nezákonné finančné toky zdanili, v domácich príjmoch by sa každoročne uvoľnilo približne 160 miliárd USD.

Je obzvlášť dôležité, aby EÚ naďalej podporovala rozvojové krajiny pri výbere príjmov a posilňovaní vnútroštátnych daňových systémov.

V záujme riešenia otázky korupcie a jej vplyvu na rozvojovú politiku je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty vytvorili právne predpisy, ktoré by od ropných, plynárenských a banských spoločností vyžadovali zverejňovať platby v prospech vlád.

Mechanizmy monitorovania a ukazovatele

Jasné a transparentné ukazovatele majú rozhodujúci význam pre monitorovanie pokroku, presadzovanie zodpovednosti, zvyšovanie informovanosti či zvýraznenie najlepších postupov krajiny. EÚ, agentúry OSN a medzinárodné organizácie musia začať uplatňovať vhodnú kombináciu kvantitatívnych a kvalitatívnych kritérií a ukazovateľov merania. Viacrozmerný mechanizmus by mal byť schopný posúdiť a zohľadniť príslušné témy, ako je trvalo udržateľný rozvoj, chudoba, nerovnosť, rodová rovnosť a účinnosť pomoci.

Súkromný sektor

Spravodajca zastáva názor, že ako rozvojový partner by sa mal zapojiť súkromný sektor. Zdravý a konkurencieschopný súkromný sektor má zásadný význam pre dosiahnutie zníženia chudoby, pretože vytvára produktívne a dôstojné pracovné príležitosti a je zdrojom ďalšieho financovania udržateľného a inkluzívneho rastu.

Veľmi dôležité je však vhodné prostredie pre rozvoj súkromného sektora vrátane zavedenia jasného a účinného obchodného regulačného rámca, ktorého súčasťou by bol kódex správania zabezpečujúci dodržiavanie ľudských práv a ochranu zdravia a životného prostredia.

Súdržnosť politik v záujme rozvoja a koordinácia darcov

Nedostatok koordinácie darcov a súdržnosti politik vedie k zbytočným nákladom, ktoré majú negatívny vplyv, a poškodzuje inak významné politiky. Je preto mimoriadne dôležité, aby EÚ zohľadnila ciele rozvojovej spolupráce vo všetkých realizovaných politikách, v prípade ktorých je pravdepodobné, že budú mať vplyv na rozvojové krajiny, a to v súlade s právnym základom obsiahnutým v Lisabonskej zmluve a Európskom konsenze o rozvoji.

VI. Závery

Koordinovaná a jednotná pozícia EÚ týkajúca sa rozvojového rámca na obdobie po roku 2015 má v súvislosti s procesom prípravy budúceho mimoriadneho zasadnutia Valného zhromaždenia OSN zásadný význam, pretože inak vážne hrozí, že proces uviazne.

Ako povedal generálny tajomník OSN Pan Ki-mun, „dosiahnuť miléniové rozvojové ciele do roku 2015 bude náročné, ale možné“. Súčasným hospodárskym krízam, ktoré sužujú väčšinu vyspelého sveta, nesmieme umožniť, aby spomalili dosiahnutý pokrok. Mali by sme stavať na doterajších úspechoch. EÚ musí dospieť k jednotnej pozícii, pričom by mala vychádzať z výsledkov rámca pre miléniové rozvojové ciele v súvislosti s cieľmi v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a z budúcich výsledkov. Spravodajca podporuje zodpovedný a komplexný rámec na obdobie po roku 2015, ktorý bude založený na zásadách ľudských práv, rovnosti, nediskriminácie, udržateľnosti, dobrej správy vecí verejných a súdržnosti politik v záujme rozvoja, s cieľom vytvoriť spravodlivý a udržateľný svet, kde sa každý človek môže dovoliť svojich práv a nežiť v chudobe.